

AS Atea
vladimir.dolgusev@atea.ee

21.11.2024 nr 3-19/93

Vastus AS-le Atea saadetud leppetrahvi nõude (3-19/85) vastusele

Lugupeetud Ruslan Štšerbjuk

SMIT saatis leppetrahvi nõude seoses lepinguga nr 3-3/3531 (edaspidi leping) AS-le Atea 06.11.2024 ja AS Atea vastas sellele 15.11.2024. Võtame teadmiseks AS Atea 15.11.2024 saadetud kirja, kuid märgime järgmist:

Lepingujärgne tarnetähtaeg oli 16.09.2024. AS Atea teostas tarne 14.10.2024, mis on hiline misega 20 tööpäeva. Nagu 6.11.2024 SMITi poolt saadetud leppetrahvi nõude teates on märgitud, vähendas SMIT juba leppetrahvi omapoolse viivituse eest 13 tööpäeva ja 2153,92 euro võrra. SMITi nõutud leppetrahv summas 1762,30 eurot on 4,5% lepingu kogumaksumusest.

AS Atea esitas SMITile teate tarneraskuste kohta pärast lepingu sõlmimist, mis tähendab et AS Atea ja SMIT olid juba nõustunud selles, et lepingueseme tarnetähtaeg on 60 päeva lepingu sõlmimisest ehk 16.09.2024. TsÜS § 135 lg 1 alusel algas täitmise tähtaja kulgemine 17.07.2024. Asjaolu, et AS Atea teavitas SMITi viivitamatult tarneraskustest ei muuda kokkulepitud tarnetähtaega ega peata selle kulgemist. AS Atea ja SMIT leppisid kokku kõvaketaste asendamises samaväärsete vastu. AS Atea pidi mõistlikult eeldama, et lepingumuudatuse ettepaneku menetlemine võtab aega. Antud juhul oleks mõistlik aeg olnud 5 tööpäeva, kuid SMIT menetles seda 20 tööpäeva ning selle arvelt on leppetrahvi ka juba vähendatud tulenevalt VÕS § 101 lg-s 3 sätestatust. SMIT ei vastuta antud juhul AS Atea tarneraskuste eest, kuna tarne hilines tulenevalt AS Atea vajadusest asendada esialgu kokkulepitud kõvaketad samaväärsete kõvaketaste vastu.

Riigihangete puhul kehtib tulenevalt RHS § 2 lg-st 1 võrdse kohtlemise põhimõte, mis tähendab, et hankija peab pakkujatele tagama ühesugused tingimused ja võimalused. Kui SMIT jätab põhjendatud juhul leppetrahvi nõudmata, tekitab see AS-le Atea ebavõrdse eelise võrreldes teiste pakkujatega. AS Atea on viidanud kahele kohtulahendile: Tallinna Halduskohtu lahendile nr 3-23-647 ja nr 3-22-250. Esimest lahendit ei eksisteeri. Teise lahendi puhul on oluline märkida, et esines hankija vastutusalasse jääv puudus, mida ei pidanud pakkuja lepingu sõlmimise ajal ette nägema ning mis oleks kindlasti esinenud ka siis, kui konkursi oleks võitnud

mõni teine pakkuja. Antud juhul ei olnud AS Atea 17.07.2024 teates märgitud tarneraskused põhjustatud SMITi poolt ega ole vabandatavad VÕS § 103 lg 1 alusel.

Asjaolu, et SMITile ei kaasnenud tarne viibimisega kahju, ei välista leppetrahvi nõudmist. Samuti ei ole asjakohane väide, et leppetrahvi tagantjärgi nõudmine on põhjendamatu ja vastuolus hea usu põhimõttega. Leppetrahvis oli varasemalt kokku lepitud nii müügilepingute tüüptingimustes kui ka raamlepingus nr 3-3/3468 (edaspidi raamleping). Antud juhul on leppetrahvi nõudmisel lähtutud raamlepingu punktist 8.2.1, kust tuleneb leppetrahvi määr 0,5% lepingu kogumaksumusest iga viivitatud tööpäeva eest. AS Atea rikkus oma lepingulist kohustust sellega, et ei tarninud lepingueset õigeaegselt ning SMIT teavitas AS-i Atea leppetrahvi nõudmisest 3 kuu jooksul, mis kohtupraktika alusel on mõistlik tähtaeg. Seega on VÕS § 158 lg-st 3 ja VÕS § 159 lg-st 2 tulenevad leppetrahvi nõudmise eeldused antud juhul täidetud. Ei ole mõistlik eeldada, et SMIT nõuab leppetrahvi enne rikkumist, kuna leppetrahvi nõudmise üheks eelduseks on asjaolu, et kohustust on rikutud. Seetõttu on alusetu väita, et leppetrahvi nõudmine tagantjärgi on vastuolus hea usu põhimõttega. Eeltoodust tulenevalt lükkame tagasi heastamise pakkumise summas 440 eurot ja nõuame leppetrahvi summas 1762,30 eurot.

SMIT nõustub AS-ga Atea, et antud juhul ei ole AS Atea rikkunud oma kohustust oluliselt RHS § 95 lg 4 p 8 mõttes. Seega ei ole alust teha RHS § 83 lg 7¹ järgi sellekohast märget riigihangete registrisse.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Mart Nielsen
peadirektor

Kristi Hallas PPA
peadirektori asetäitja arenduse alal

[Sama/Teadmiseks]
Politsei- ja Piirivalveamet
Johanna-Aleksandra Pärnasalu

Mariette Rätsep, mariette.ratsep@smit.ee